

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Индивидуален финансов отчет

ХИМИМПОРТ АД

31 декември 2018 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	6
Пояснения към индивидуалния финансов отчет	7

Отчет за финансовото състояние

Пояснение	31 декември	31 декември	
	2018	2017	
	хил. лв.	хил. лв.	
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	6	3 652	3 646
Инвестиционни имоти	7	35 831	35 831
Инвестиции в дъщерни предприятия	8	782 054	782 054
Дългосрочни финансови активи	9	155 696	160 048
Дългосрочни вземания от свързани лица	29	49 952	48 980
Нетекущи активи		1 027 185	1 030 559
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	11	236 117	254 519
Търговски и други финансови вземания	12	46 849	50 113
Вземания от свързани лица	29	85 018	85 852
Предплащания и други активи		412	325
Пари и парични еквиваленти	13	68 798	72 619
Текущи активи		437 194	463 428
Общо активи		1 464 379	1 493 987

Съставил:

/А. Керезов/

Дата: 28 март 2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 1 април 2019 г.:

Марий Апостолов

Управител

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември 2018 хил. лв.	31 декември 2017 хил. лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	14.1	239 646	239 646
Премиен резерв	14.2	260 615	260 615
Преоценки по планове с дефинирани доходи		68	68
Други резерви	14.3	59 824	59 824
Неразпределена печалба от минали години		623 097	662 787
Текущ финансов резултат		36 679	38 975
Общо собствен капитал		1 219 929	1 261 915
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Дългосрочни банкови и други заеми	16	54 289	52 062
Дългосрочни задължения към свързани лица	29	20 908	59 388
Пенсионни задължения към персонала	15.2	32	27
Провизии		2 148	-
Отсрочени данъчни пасиви	10	10 564	14 878
Нетекущи пасиви		87 941	126 355
Текущи пасиви			
Краткосрочни банкови и други заеми	16	10 268	10 966
Търговски и други задължения	17	5 003	4 975
Краткосрочни задължения към свързани лица	29	140 987	89 549
Задължения за данъци върху дохода		129	115
Пенсионни и други задължения към персонала	15.2	122	112
Текущи пасиви		156 509	105 717
Общо пасиви		244 450	232 072
Общо собствен капитал и пасиви		1 464 379	1 493 987

Съставил: /А. Керезов/
Дата: 28 март 2019 г.
Заверил съгласно одиторски доклад от 1 април 2019 г.:
Марий Апостолов
Управител
Грант-Торнтон ООД
Одиторско дружество

Изпълнителен директор: /И. Каменов/
Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 7 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.
Печалба от операции с финансови инструменти	18	31 962	24 381
Загуба от операции с финансови инструменти	19	(3 681)	(4 231)
Нетен резултат от операции с финансови инструменти		28 281	20 150
Приходи от лихви	20	11 858	15 254
Разходи за лихви	21	(5 854)	(5 100)
Нетни приходи от лихви		6 004	10 154
Други финансови разходи	22	(178)	(1 439)
Приходи от дивиденди	23	10 755	8 491
Приходи от оперативна дейност	24	1 895	2 412
Разходи за оперативна дейност	25	(7 199)	(4 752)
Печалба за периода преди данъци		39 558	35 016
(Разходи)/приходи от данъци	26	(2 879)	3 959
Нетна печалба за периода		36 679	38 975
Друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	15.2	-	2
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		-	2
Общо всеобхватен доход		36 679	38 977
Доход на акция в лв.	27	0.15	0.16

Съставил: _____ /А. Керезов/ Изпълнителен директор: _____ /И. Каменов/

Дата: 28 март 2019 г.
Заверил съгласно одиторски доклад от 1 април 2019 г.:
Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД

 Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са в хил. лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2018 г.	239 646	260 615	68	59 824	701 762	1 261 915
Нетен ефект от първоначално прилагане на МСФО 9, пояснение 3.1	-	-	-	-	(63 579)	(63 579)
Салдо към 1 януари 2018 г. - (преизчислено)	239 646	260 615	68	59 824	638 183	1 198 336
Разпределение на дивиденди	-	-	-	-	(15 086)	(15 086)
Транзакции със собствениците	-	-	-	-	(15 086)	(15 086)
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.	-	-	-	-	36 679	36 679
Общо всеобхватен доход	-	-	-	-	36 679	36 679
Салдо към 31 декември 2018 г.	239 646	260 615	68	59 824	659 776	1 219 929

Съставил: _____ Изпълнителен директор: _____
 /А. Керезов/ /И. Каменов/
 Дата: 28 март 2019 г.
 Заверил съгласно одиторски доклад от 1 април 2019 г.:
 Марий Апостолов Зорница Джамбазка
 Управител Регистриран одитор, отговорен за одита
 Грант-Торнтон ООД
 Одиторско дружество

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са в хил. лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2017 г.	239 646	260 615	66	59 824	675 734	1 235 885
Разпределение на дивиденди	-	-	-	-	(12 947)	(12 947)
Транзакции със собствениците	-	-	-	-	(12 947)	(12 947)
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2017 г.	-	-	-	-	38 975	38 975
Друг всеобхватен доход	-	-	2	-	-	2
Общо всеобхватен доход	-	-	2	-	38 975	38 977
Салдо към 31 декември 2017 г.	239 646	260 615	68	59 824	701 762	1 261 915

Съставил: _____ Изпълнителен директор: _____
 /А. Керезов/ /И. Каменов/
 Дата: 28 март 2019 г.
 Заверил съгласно одиторски доклад от 1 април 2019 г.:
 Марий Апостолов Зорница Джамбазка
 Управител Регистриран одитор, отговорен за одита
 Грант Торнтон ООД
 Одиторско дружество

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.
Оперативна дейност			
Постъпления от краткосрочни заеми		28 085	47 874
Плащания по краткосрочни заеми		(34 098)	(30 487)
Постъпления/(плащания) от операции с краткосрочни финансови активи, нетно		10 206	(6 983)
Постъпления от клиенти		2 465	925
Плащания към доставчици		(1 528)	(2 137)
Постъпления от лихви		8 961	10 741
Получени дивиденди		11 732	6 366
Плащания на лихви, комисионни и други		(944)	(1 454)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(1 133)	(1 656)
Платен корпоративен данък		(115)	-
Платени други данъци		(782)	(243)
Други плащания		(10 586)	(597)
		12 263	22 349
Нетен паричен поток от оперативна дейност			
Инвестиционна дейност			
Придобиване на нетекущи активи	6	-	(8)
Придобиване на дългосрочни финансови активи		(19 558)	-
Постъпления от продажба на дългосрочни финансови активи		19 727	-
		169	(8)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност			
Финансова дейност			
Изплатени дивиденди	32	(6 527)	(5 557)
Получени дългосрочни заеми		9 681	9 729
Плащания по получени дългосрочни заеми		(17 035)	(26 503)
Плащания на лихви по получени заеми		(2 280)	(3 731)
		(16 161)	(26 062)
Нетен паричен поток от финансова дейност			
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти			
		(3 729)	(3 721)
Пари и парични еквиваленти в началото на периода		72 619	76 359
Ефект от първоначално признаване на МСФО 9		(111)	-
Печалба/(загуба) от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти		5	(19)
Ефект от очаквани кредитни загуби		14	-
Пари и парични еквиваленти в края на периода	13	68 798	72 619

Съставил: Изпълнителен директор:
 Дата: 28 март 2019 г.
 Заверил съгласно одиторски доклад от 1 април 2019 г.:
 Марий Апостолов
 Управител
 Грант Торнтон ООД
 Одиторско дружество

 Зорница Джамбазка
 Регистриран одитор,
 отговорен за одита

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 7 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

Химимпорт АД е регистрирано като акционерно дружество от Софийски градски съд на 24.01.1990 г. с ЕИК 000627519. Седалището и адресът на управление на Дружеството е ул. Стефан Караджа №2, София.

Дружеството е регистрирано на Българска Фондова Борса – София на 30 октомври 2006 г. с борсов код 6С4 за обикновени акции на Дружеството.

Основната дейност на Дружеството се състои в:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които дружеството участва;
- Банкови услуги, финанси, общо застраховане, животозастраховане и пенсионно осигуряване;
- Добив на нефт и газ;
- Изграждане на мощности в областта на нефтопреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти и природен газ;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт и пристанищна инфраструктура;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комисионна, спедиционна и складова дейност.

Дружеството се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членове на Надзорния съвет на дружеството са:

Инвест Кепитъл АД
ЦКБ Груп ЕАД
Марияна Баждарова

Членове на Управителния съвет на дружеството са:

Александър Керезов
Иво Каменов
Марин Митев
Никола Мишев
Миролюб Иванов
Цветан Ботев

Дружеството се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно.

Броят на служителите на Химимпорт АД към 31.12.2018 г. е 43 (2017:41).

Крайният собственик на дружеството, който изготвя консолидирани финансови отчети, е Инвест Кепитъл АД, което не е регистрирано на фондова борса.

2. Основа за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Индивидуалният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Индивидуалният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на индивидуалния финансов отчет.

3. Счетоводна политика и промени през периода

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.

Дружеството е приложило следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г.:

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи.

При прилагането на МСФО 9 Дружеството е използвало преходното облекчение и е избрало да не преизчислява предходни периоди. Разликите, възникнали от първоначалното прилагане на МСФО 9, във връзка с класификация, оценяване и обезценка са признати в неразпределената печалба.

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

- Класификация и оценяване на финансовите активи на Дружеството

Ръководството държи повечето финансови активи, за да събира свързаните с тях договорни парични потоци.

Позиция във финансовия отчет	Категория по МСС 39	Категория по МСФО 9	Бизнес модел
Дългосрочни финансови активи	Финансови активи на разположение за продажба	- капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	неприложимо
		- дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	- държани за събиране и за продажба
		- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	-друг, различен от държани за събиране и за продажба
Вземания от свързани лица	Кредити и вземания	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност	Държани за събиране
Предоставени заеми	Кредити и вземания	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност	Държани за събиране
Търговски и други вземания	Кредити и вземания	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност	Държани за събиране
Пари и парични еквиваленти	Кредити и вземания	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност	Държани за събиране

Основните ефекти, които дружеството отчита от прилагането МСФО 9 Финансови инструменти са свързани с прилагането на ефекта от признаването на коректив за кредитни загуби, начислени в съответствие с изискванията на модела на очакваните кредитни загуби. В обхвата на модела попадат дълговите инструменти, управлявани от дружеството с бизнес модел държани за събиране.

Дружеството прилага индивидуален подход за обезценка на предоставените заемни средства като отчита съответните рискове, свързани с контрагента.

Признатият първоначален ефект от прилагане на МСФО 9 е в размер на 63 579 хил. лв. и е представен в отчета за промените в собствения капитал. Изменението, признато към 31 декември 2018 г. е загуба и е в размер на 3 920 хил. лв. и е представено в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на реда „Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти”.

Дружеството е приложило и следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1

януари 2018 г., но нямат съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Дружеството:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСС 40 „Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Промените са свързани със следните стандарти:

МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 16 „Лизинг” в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

МСФО 17 „Застрахователни договори” в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС

МСС 19 „Доходи на наети лица” (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия” (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

КРМСФО 23 „Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в индивидуалния финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в индивидуалния финансов отчет.

През 2018 г. е представен един сравнителен период.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при урежда-нето на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.5. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, които предлага Дружеството. Дейността на дружеството се осъществява в един сегмент на неконсолидирана база - финансов сектор.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегмента спрямо предходни отчетни периоди.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги. Приходите услуги са представени в пояснение 24.

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признание на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

4.6.1. Приходи, които се признават с течение на времето

4.6.1.1. Предоставяне на услуги

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на индивидуалния финансов отчет.

4.7. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.8. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.9. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви”.

4.10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради и съоръжения	25 години
• Машини и оборудване	3-5 години
• Компютри	2 години
• Други	7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.11. Отчитане на лизинговите договори

Дружеството е лизингодател по договори за лизинг.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния отчетен период.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

4.12. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения, инвестиции в дъщерни дружества

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.13. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Приходи от оперативна дейност“.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в индивидуалния финансов отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за печалбата или загубата и

другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от оперативна дейност” и ред „Разходи за оперативна дейност”, и се признават, както е описано в пояснение 4.6 и пояснение 4.8.

4.14. Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 01.01.2018 г.

4.14.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.14.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във положителни и отрицателни разлики с финансови инструменти в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.14.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и други финансови вземания, както и регистрирани на борсата облигации, които преди са били класифицирали като кредити и вземания в съответствие с МСС 39.

• **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дружеството отчита финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако активите отговарят на следните условия:

- Дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи, за да събира договорни парични потоци и да ги продава; и
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват:

- Капиталови ценни книжа, които не са държани за търгуване и които дружеството неотменимо е избрало при първоначално признаване, да признае в тази категория.
- Дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци са само главница и лихви, и целта на бизнес модела на дружеството за държане се постига както чрез събиране на договорни парични потоци, така и чрез продажба на финансовите активи.

При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в неразпределената печалба.

При освобождаването от дългови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в печалбата или загубата за периода.

4.14.4. Обезценка на финансовите активи

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, търговски вземания, както и кредитни ангажименти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружеството използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез анализ на срочната структура на вземанията.

4.14.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.15. Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31.12.2017

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката /датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.15.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;

- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Положителни разлики от операции с финансови инструменти” или „Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от

кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Дружеството е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Дружеството включват акции и дялове. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи”. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.15.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по

делката се отнасят в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективната лихва, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.16. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на индивидуалния финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.21.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки и безсрочни депозити.

4.18. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Премийният резерв включва премии, получени при емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.19. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, включваща корекциите за непризнати актюерски печалби или загуби и разходи за извършени услуги.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви”. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за оперативна дейност”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.20. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се

поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.22.

4.21.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на индивидуалния финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.22.1. Обезценка на дъщерни дружества

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.12). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.22.2. Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

4.22.3. Ползен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2018 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.22.4. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи е на стойност 32 хил. лв. (за 2017 г. - 27 хил. лв.) и е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.22.5. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар. Подробности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5. Ефект от промяна на счетоводната политика

Както е оповестено в бележка 3.1 **Грешка! Източникът на препратката не е намерен.**, МСФО 9 е приложен без преизчисляване на сравнителната информация. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от тези промени в счетоводната политика на Дружеството, не се отразяват в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 г., а се признават в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2018 г.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция.

Отчет за финансовото състояние

Активи	31.12.2017	Ефект от промени в счетоводната политика	01.01.2018 преизчислен
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	3 646	-	3 646
Инвестиционни имоти	35 831	-	35 831
Инвестиции в дъщерни предприятия	782 054	-	782 054
Дългосрочни финансови активи	160 048	(22 322)	137 726
Дългосрочни вземания от свързани лица	48 980	(454)	48 526
	1 030 559	(22 776)	1 007 783
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	254 519	(20 931)	233 588
Търговски и други финансови вземания	50 113	(9 317)	40 796
Вземания от свързани лица	85 852	(15 121)	70 731
Предплащания и други активи	325	-	325
Парични средства	72 619	(111)	72 508
	463 428	(45 480)	417 948
Общо активи	1 493 987	(68 256)	1 425 731

Собствен капитал и пасиви	31.12.2017	Ефект от промени в счетоводната политика	01.01.2018 преизчислен
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	239 646	-	239 646
Премиен резерв	260 615	-	260 615
Преоценки по планове с дефинирани доходи	68	-	68
Други резерви	59 824	-	59 824
Неразпределена печалба от минали години	662 787	(63 579)	599 208
Текущ финансов резултат	38 975	-	38 975
Общо собствен капитал	1 261 915	(63 579)	1 198 336
Пасиви			
Нетекучи пасиви			
Дългосрочни банкови и други заеми	52 062	-	52 062
Дългосрочни задължения към свързани лица	59 388	-	59 388
Пенсионни и други задължения към персонала	27	-	27
Пасиви по кредитни ангажименти	-	2 387	2 387
Отсрочени данъчни пасиви	14 878	(7 064)	7 814
	126 355	(4 677)	121 678
Текущи пасиви			
Краткосрочни банкови заеми	10 966	-	10 966
Търговски и други задължения	4 975	-	4 975
Краткосрочни задължения към свързани лица	89 549	-	89 549
Данъчни задължения	115	-	115
Пенсионни и други задължения към персонала	112	-	112
	105 717	-	105 717
Общо пасиви	232 072	(4 677)	227 395
Общо собствен капитал и пасиви	1 493 987	(68 256)	1 425 731

Общият ефект върху неразпределената печалба на Дружеството към 1 януари 2018 г. е представен, както следва:

	Неразпределена печалба
	хил. лв.
Крайно салдо към 31 декември 2017 г. – МСС 39	701 762
Корекции от прилагането на МСФО 9:	
Увеличение на загубата от обезценка от активи	(68 256)
Увеличение на пасив по кредитни ангажименти	(2 387)
Увеличение на отсрочените данъчни активи във връзка със загуби от обезценка	7 064
	(63 579)
Начално салдо към 1 януари 2018 г. – МСФО 9	638 183

6. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват сгради, машини и оборудване, транспортни средства, разходи за придобиване и други. Балансовата стойност към 31 декември 2018 г. може да бъде анализирана, както следва:

	Сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2018 г.	26	232	113	1 451	2 318	4 140
Новопридобити активи	-	13	-	3	-	16
Салдо към 31 декември 2018 г.	26	245	113	1 454	2 318	4 156
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2018 г.	(22)	(227)	(113)	(132)	-	(494)
Амортизация	(2)	(3)	-	(5)	-	(10)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(24)	(230)	(113)	(137)	-	(504)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	2	15	-	1 317	2 318	3 652

Балансовата стойност към 31 декември 2017 г. може да бъде анализирана, както следва:

	Сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2017 г.	26	225	113	1 444	6 370	8 178
Новопридобити активи	-	7	-	7	-	14
Отписани активи	-	-	-	-	(4 052)	(4 052)
Салдо към 31 декември 2017 г.	26	232	113	1 451	2 318	4 140
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2017 г.	(22)	(223)	(113)	(129)	-	(487)
Амортизация	-	(4)	-	(3)	-	(7)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(22)	(227)	(113)	(132)	-	(494)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	4	5	-	1 319	2 318	3 646

Всички разходи за амортизация са включени в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за оперативна дейност”.

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земя и сграда, които се намират на ул. ”Батенберг” № 1, гр. София, които се държат с цел увеличаване стойността на капитала.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е определена от Дружеството на базата на приходния метод към 31.12.2018 г. и 31.12.2017 г.

Промените в балансовите стойности могат да бъдат представени както следва:

	Инвестиционни имоти хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	35 831
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	35 831
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	35 831

През 2018 г. и 2017 г. не са извършени подобрения на инвестиционните имоти. За 2018 г. и 2017 г. не са реализирани доходи от инвестиционните имоти и не са отчетени преки оперативни разходи. Инвестиционните имоти са заложили като обезпечение по получени заеми, виж пояснение 16.1.

8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Към 31.12.2018 г. Дружеството има следните преки инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2018 хил. лв.	участие %	31.12.2017 хил. лв.	участие %
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	251 996	100.00%	251 996	100.00%
Зърнени храни България АД	България	Производство и търговия	165 363	63.65%	165 363	63.65%
Българскиан Еървейз Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	209 611	100.00%	209 611	100.00%
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	44 393	100.00%	44 393	100.00%
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	22 492	6.61%	22 492	6.61%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти	22 474	65.00%	22 474	65.00%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство и търговия	16 929	13.84%	16 929	13.84%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	16 380	99.00%	16 380	99.00%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	20 419	9.74%	20 419	9.74%
Булхимекс ГмбХ	Германия	Производство и търговия	2 500	100.00%	2 500	100.00%
Енергопроект АД	България	Инженерен сектор	2 168	83.25%	2 168	83.25%
Транс Интеркар ЕООД	България	Транспорт	4 855	100.00%	4 855	100.00%
Национална стокова борса АД	България	Производство и търговия	1 879	67.00%	1 879	67.00%
ТИ АД	България	Производство и търговия	480	87.67%	480	87.67%
ХГХ Консулт ООД	България	Услуги	111	59.34%	111	59.34%
Прайм Лега Консулт ЕООД	България	Услуги	4	100.00%	4	70.00%
			782 054		782 054	

Инвестициите в дъщерни предприятия са отразени в индивидуалния финансов отчет на Дружеството по себестойност.

През отчетния период са настъпили следните промени по отношение на инвестициите в дъщерните предприятия:

- През 2018 г. Химимпорт АД придобива нови 15 дяла от дъщерното дружество Прайм Лега Консулт ЕООД, в резултат на което увеличи участието си с 20 % и стана едноличен собственик на капитала.

9. Дългосрочни финансови активи

	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност			
Предоставени заеми и депозити	9.1	123 657	-
Кредити и вземания			
Предоставени заеми и депозити	9.1	-	147 567
		123 657	147 567
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			
Неборсови капиталови инструменти	9.2	12 481	-
		12 481	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата			
Некотирувани инструменти	9.3	19 558	-
		19 558	-
Финансови активи на разположение за продажба:			
Ценни книжа	9.4	-	12 481
		155 696	160 048

Инвестиции в акции и дялове на дружества в размер на 12 481 хил. лв. не се търгуват на регулиран пазар и справедливата им стойност не може да бъде надеждно оценена, поради което те се отчитат по стойност на придобиване.

9.1. Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансови активи по амортизирана стойност, представляват главници и лихви по предоставени заеми. Падежът на горепосочените финансови активи настъпва след 2020 г. Балансовата стойност на финансовите активи по амортизирана стойност са представени, както следва:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Балансова стойност (амортизирана стойност):		
Предоставени заеми	146 663	-
Коректив за очаквани кредитни загуби	(23 006)	-
Балансова стойност	123 657	-
Кредити и вземания	-	147 567

9.2. Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Неборсови капиталови инструменти	12 481	-
	<u>12 481</u>	<u>-</u>

При определяне на справедливата стойност на инвестицията на Дружеството в собствения капитал на инвестициите си в неборсови капиталови инструменти е определено, че себестойността е надеждна приблизителна оценка на справедливата стойност на капиталовите инструменти. Дружеството възнамерява да запази участията си, докато то му гарантира други източници на доставки.

9.3. Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата

Финансови активи, задължително оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Некотиранни инструменти – конвертируем субординиран депозит	19 558	-
	<u>19 558</u>	<u>-</u>

9.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Некотиранни инструменти	-	12 481
	<u>-</u>	<u>12 481</u>

10. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	31.12.2017 хил. лв.	Ефект от промени в счетоводната политика	1.1.2018	Признати в печалбата или загубата хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.
Нетекущи активи					
Дългосрочни финансови активи	-	(2 232)	(2 232)	(68)	(2 300)
Дългосрочни вземания от свързани лица	-	(45)	(45)	(44)	(89)
Инвестиционни имоти	3 144	-	3 144	6	3 150
Текущи активи					
Краткосрочни финансови активи	11 782	(2 093)	9 689	2 981	12 670
Краткосрочни вземания от свързани лица	-	(1 512)	(1 512)	(243)	(1 755)
Търговски и други вземания	(37)	(932)	(969)	118	(851)
Парични средства	-	(11)	(11)	1	(10)
Нетекущи пасиви					
Пенсионни задължения към персонала	(4)	-	(4)	-	(4)
Провизии	-	(239)	(239)	-	(239)
Текущи пасиви					
Задължения към персонала	(7)	-	(7)	(1)	(8)
	14 878	(7 064)	7 814	2 750	10 564
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(48)				(5 256)
Отсрочени данъчни пасиви	14 926				15 820
Нетно отсрочени данъчни пасиви	14 878				10 564

Отсрочените данъци за сравнителния период през 2017 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2017	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2017
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Нетекущи инвестиции	6 613	(6 613)	-
Инвестиционни имоти	3 135	9	3 144
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	9 354	2 428	11 782
Търговски вземания	-	(37)	(37)
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	(3)	(1)	(4)
Текущи пасиви			
Задължения към персонала	(5)	(2)	(7)
Данъчна загуба	(142)	142	-
	18 952	(4 074)	14 878
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(150)		(48)
Отсрочени данъчни пасиви	19 102		14 926
Нетно отсрочени данъчни пасиви	18 952		14 878

Всички отсрочени данъчни активи и пасиви са включени в отчета за финансовото състояние.

11. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди са класифицирани в следните категории:

	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност			
Предоставени заеми и депозити	11.1	63 543	-
Кредити и вземания			
Предоставени заеми и депозити	11.1	-	103 078
		63 543	103 078
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата			
Некотиранни инструменти	11.2	172 565	141 432
		172 565	141 432
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			
Некотиранни инструменти	11.3	9	-
		9	-
Финансови активи, държани до падеж			
Облигации с фиксирана лихва	11.4	-	10 000
		-	10 000
Финансови активи на разположение за продажба			
Некотиранни капиталови инструменти	11.5	-	9
		236 117	254 519

Към 31.12.2018 г. Дружеството няма заложен краткосрочни финансови активи.

11.1. Дългови инструменти по амортизирана стойност

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Балансова стойност (амортизирана стойност):		
Предоставени заеми	86 032	-
Коректив за очаквани кредитни загуби	(22 489)	-
Балансова стойност	63 543	-
Кредити и вземания	-	103 078

Краткосрочните заеми са предоставени при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Срокът на погасяване е до 31 декември 2019 г. Заемите са без обезпечения. Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

11.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата

Краткосрочните финансови активи на стойност 172 803 хил. лв.(2017: 141 432 хил. лв.) са класифицирани като финансови инструменти, отчитани с право на избор по справедлива стойност в печалбата и загубата. Към 31.12.2018 г. финансовите активи са представени по справедлива стойност, определена на база изготвени пазарни оценки от сертифицирани оценители. (Пояснение 36.1).

11.3. Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Некотираны капиталовы инструменти	9	-
Общо капиталовы инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	9	-

11.4. Финансови активи, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж към 31.12.2017 представляват конвертируеми облигации с падеж до 22 юни 2018 година.

11.5. Финансови активи на разположение за продажба

Към 31.12.2017 г. финансовите активи на разположение за продажба, на стойност 9 хил. лв. представляват инвестиции в акции и дялове на дружества, които не се търгуват на регулиран пазар и справедливата им стойност не може да бъде надеждно оценена. Поради тази причина финансовите активи на разположение за продажба са оценени по стойност на придобиване.

12. Търговски и други финансови вземания

Търговски и други финансови вземания	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Търговски вземания, брутна сума преди обезценка	45 223	42 546
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка на търговски вземания	(7 950)	-
Търговски вземания	37 273	42 546
Депозити	9 296	5 661
Вземания от съучастия	4	4
Други финансови вземания	466	1 902
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка на търговски вземания	(190)	-
Други финансови вземания	9 576	7 567
Търговски и други финансови вземания	46 849	50 113

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски и други вземания на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски и други вземания са били отписани и съответната обезценка е била призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за оперативна дейност“. Отписаните вземания са били дължими главно от търговски клиенти и други, които са имали финансови затруднения.

Към датата на индивидуалния финансов отчет няма значителни необезценени търговски и други вземания с изтекъл срок на плащане.

13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	50	5 142
- евро	68 845	67 477
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	68 895	72 619
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(97)	-
Пари и парични еквиваленти	68 798	72 619

Блокираните парични средства на Дружеството към 31.12.2018 г. са в размер на 3 хил. лв. (2017 г.: 5 100 хил. лв.).

14. Собствен капитал

14.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2018 г. се състои от 239 646 267 броя обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Акции на Дружеството са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на един глас и ликвидационен дял.

	2018 Брой акции	2017 Брой акции
Обикновени акции	239 646 267	239 646 267
Акции, издадени и напълно платени към края на периода	239 646 267	239 646 267

Списъкът на основните акционери, притежаващи обикновени акции на Дружеството, е представен както следва:

	2018 Брой обикновен и акции	2018 %	2017 Брой обикновен и акции	2017 %
Инвест Кепитъл АД	174 847 247	72.96%	174 847 247	72.96%
Други юридически лица	50 761 796	21.18%	47 643 859	19.88%
Други физически лица	14 037 224	5.86%	17 155 161	7.16%
	239 646 267	100.00%	239 646 267	100.00%

14.2. Премиен резерв

Към 31 декември 2018 г. премиеният резерв е в размер на 260 615 хил. лв. (2017 г.: 260 615 хил. лв.). Премиеният резерв е формиран от следните емисии:

- премиен резерв в размер на 28 271 хил. лв. от емисията на привилегировани акции през 2009 г. Премията от емисии е намалена с частта от разходите по емисията, принадлежаща към собствения капитал, в размер на 2 033 хил. лв.
- премиен резерв в размер на 199 419 хил. лв. от вторично публично предлагане на акции на дружеството през 2007 г. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 581 хил. лв.
- премиен резерв в размер на 32 925 хил. лв. от проведеното първично публично предлагане на акции на Дружеството от 07.09.2006 г. до 20.09.2006 г. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 327 хил. лв.

14.3. Други резерви

Към 31 декември 2018 г. другите резерви са в размер на 59 824 хил. лв. (2017 г.: 59 824 хил.) и са формиран на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

15. Възнаграждения на персонала

15.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Разходи за заплати	(1 122)	(1 717)
Разходи за социални осигуровки	(121)	(114)
Разходи за текущ трудов стаж	(5)	(5)
Разходи за персонала	(1 248)	(1 836)

15.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Нетекучи:		
Планове с дефинирани доходи	32	27
Нетекучи пенсионни задължения към персонала	32	27
Текущи:		
Задължения към персонала	38	36
Задължения към осигурителни институции	50	48
Задължения по неизползвани отпуски	34	28
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	122	112

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2019 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и текущи възнаграждения.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са както следва:

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	27	24
Разходи за текущ трудов стаж	4	5
Разходи за лихви	1	-
Преоценки - актюерски печалби от промени в демографските предположения	-	(2)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	32	27

При определяне на пенсионните задължения са използвани следните актюерски допускания:

	2018	2017
Дисконтов процент	2%	2%
Очакван процент на увеличение на заплатите	2%	2%
Средна продължителност на живота:		
Средна възраст на пенсиониране – мъже	64	64
Средна възраст на пенсиониране – жени	61	61

Използвана е таблица за смъртност, изготвена от Националния статистически институт.

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независим оценител - актюер. Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

16. Банкови и други заеми

Заемите включват следните финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

Пояснения	Текущи		Нетекучи	
	2018	2017	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Банкови заеми	16.1	10 268	10 334	33 873
Цесионни и други заеми	16.2, 16.3	-	632	20 416
Общо балансова стойност		10 268	10 966	54 289
			52 062	

16.1. Банкови заеми

	Текущи		Нетекущи	
	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Банкови заеми	10 268	10 334	33 873	31 538

Инвестиционен кредит – Уникредит Булбанк АД

Договорът за инвестиционен кредит е сключен на 30.01.2015 г. за сума в размер на 58 675 хил. лв. и срокът за погасяване е 30.04.2023 г. съгласно погасителен план. Заемът е обезпечен с инвестиционни имоти, представени в пояснение 7. Годишният лихвен процент по заема е в размер на БЛП плюс 4.9%.

Револвиращ кредит - банка ДСК ЕАД

Договорът за банков кредит е сключен на 05.10.2011 г. за сума в размер на 3 000 хил. лв. за 1 година, като срокът за погасяване е удължен до 29.09.2019 г. Заемът е обезпечен с недвижими имоти. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 8.5%, формиран на база на 1М ЮРИБОР плюс 4%, като лихвата не може да бъде пониска от 4%.

Револвиращ кредит – Тексим банк ЕАД

Договорът за кредит е сключен на 31.01.2018 г. за сума в размер на 4 950 хил. евро. за срок за погасяване до 31.01.2020 г. Заемът е обезпечен с банкови депозити. Годишният лихвен процент по заема е, формиран на база на БЛП плюс 0.4%.

16.2. Други дългосрочни заеми

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългосрочни задължения по договори за цесии	17 954	18 018
Дългосрочни заеми	2 462	2 506
	20 416	20 524

Дългосрочните задължения за договори за цесии в размер на 17 954 хил. лв.(2017: 18 018 хил. лв.), с които са придобити депозити през 2015 г., се олихвяват с лихвен процент 3.5% върху непогасената главница.

Дългосрочните заеми в размер на 2 462 хил. лв. представляват задължение по договор за заем с падеж 22 август 2022 г. при лихвен процент 4.5%.

16.3. Други краткосрочни заеми

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Краткосрочни заеми	-	632
	-	632

17. Търговски и други задължения

Търговските и други задължения, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Задължения по аванси за придобиване на финансови активи	-	152
Търговски задължения	558	23
Други финансови задължения	638	-
Общо търговски и други финансови задължения	1 196	175
Данък върху доходите на физическите лица	54	275
Данък върху дивидентите	-	92
Задължение за данък добавена стойност	-	37
Данък върху разходите	2	1
Други задължения	3 751	4 395
Нефинансови други задължения	3 807	4 800
Общо търговски и други задължения	5 003	4 975

18. Печалба от операции с финансови инструменти

Печалбите от операции с финансови инструменти за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани както следва:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Положителни разлики от операции с ценни книжа и инвестиции	31 962	24 381
	31 962	24 381

19. Загуба от операции с финансови инструменти

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Отрицателни разлики от операции с ценни книжа и инвестиции	(3 681)	(4 231)
	(3 681)	(4 231)

20. Приходи от лихви

Приходи от лихви за представените отчетни периоди включват:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Приходи от лихви, свързани с:		
- предоставени заеми	11 732	13 635
- корпоративни облигации	-	1 619
- банкови депозити	126	-
	11 858	15 254

21. Разходи за лихви

Разходи за лихви за представените отчетни периоди включват:

Разходи за лихви, свързани с:	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
- получени заеми	(3 574)	(1 369)
- банкови заеми	(2 280)	(3 731)
	(5 854)	(5 100)

22. Други финансови разходи

Други финансови приходи и разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат обобщени както следва:

Други финансови приходи и разходи	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	530	306
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	(525)	(1 582)
Банкови такси и комисионни	(183)	(155)
Други финансови разходи	-	(8)
	(178)	(1 439)

23. Приходи от дивиденди

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Приходи от дивиденди	10 755	8 491
	10 755	8 491

24. Приходи от оперативна дейност

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от предоставяне на услуги	1 892	1 902
Приходи от отписани задължения	-	509
Други приходи от оперативна дейност	3	1
	1 895	2 412

25. Разходи за оперативна дейност

Разходите за оперативна дейност на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	Пояснение	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.
Разходи за външни услуги		(1 707)	(2 021)
Разходи за персонала	15.1	(1 248)	(1 836)
Разходи за обезценка на текущи активи		-	(628)
Разходи за материали		(55)	(68)
Разходи за амортизация		(10)	(8)
Други разходи		(4 179)	(191)
		(7 199)	(4 752)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2018 г. е в размер на 196 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

26. Разходи/приходи от данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 %, и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Печалба за периода преди данъци	39 558	35 016
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(3 956)	(3 502)
Данъчен ефект от приходи, непризнати за данъчни цели	4 612	3 429
Данъчен ефект от разходи, непризнати за данъчни цели	(785)	(42)
Текущ разход за данък	(129)	(115)
Отсрочен данъчен (разход)/приход, в резултат от:		
-възникване и обратно проявление на данъчни временни разлики	(2 750)	4 074
Разходи/приходи от данъци	(2 879)	3 959

Пояснение 10 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща и стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход или неразпределената печалба.

27. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.

Среднопретегленият брой обикновени акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	2018	2017
Нетна печалба в лева, подлежаща на разпределение	36 679 000	38 976 000
Среднопретеглен брой акции	239 646 267	239 646 267
Основен доход на акция (лева за акция)	0.15	0.16

28. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват собствениците, дъщерни и асоциирани предприятия и ключов управленски персонал.

28.1. Сделки със собствениците

Продажби	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
- продажба на услуги, приходи от наеми и приходи от лихви		
- собственик	-	336
Покупки		
- покупки на услуги, стоки и лихви		
- собственик	(153)	(194)

28.2. Сделки с дъщерни предприятия

Продажби	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
<i>продажба на услуги, приходи от наеми и приходи от лихви</i>		
- дъщерни предприятия	7 327	8 615
- други свързани лица, извън групата	20	1 148
Покупки		
- покупки на услуги, стоки и лихви		
- дъщерни предприятия	(5 176)	(2 603)

28.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал се състоят от текущи заплати и възнаграждения, както следва:

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	(566)	(1 201)
Разходи за социални осигуровки	(28)	(20)
Общо възнаграждения	(594)	(1 221)

29. Разчети със свързани лица в края на годината

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни вземания от:		
- дъщерни предприятия	50 845	48 980
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(893)	-
Общо дългосрочни вземания от свързани лица:	49 952	48 980

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Краткосрочни вземания от:		
- собственици и ключов управленски персонал	20 083	20 083
- дъщерни предприятия	82 439	58 929
- други свързани лица, извън групата	47	6 840
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(17 551)	-
Общо краткосрочни вземания от свързани лица:	85 018	85 852

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългосрочни задължения към:		
- дъщерни предприятия	20 908	59 388
Общо дългосрочни задължения към свързани лица:	20 908	59 388

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Краткосрочни задължения към:		
- собственици	16 672	3 890
- дъщерни предприятия	116 108	79 186
- асоциирани и смесени предприятия	11	-
- други свързани лица извън групата	8 196	6 473
Общо краткосрочни задължения към свързани лица:	140 987	89 549

30. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Дългосрочни заеми хил. лв.	Краткосрочни заеми хил. лв.	Общо хил. лв.
1 януари 2018	52 062	10 966	63 028
Парични потоци:			
Плащания на главници	-	(17 035)	(17 035)
Постъпления	9 669	12	9 681
Изплащане на дивиденди	-	(6 527)	(6 527)
Плащания на лихви	-	(2 280)	(2 280)
Непарични промени:			
Прекласифициране на заеми	(7 442)	17 035	9 593
Начисляване на дивиденди	-	6 527	6 527
Начислени лихви	-	1 570	1 570
31 декември 2018	54 289	10 268	64 557

	Дългосрочни заеми хил. лв.	Краткосрочни заеми хил. лв.	Общо хил. лв.
1 януари 2017	43 078	37 916	80 994
Парични потоци:			
Плащания на главници	-	(26 503)	(26 503)
Постъпления	-	9 729	9 729
Изплащане на дивиденди	-	(5 557)	(5 557)
Плащания на лихви	-	(3 731)	(3 731)
Непарични промени:			
Прекласифициране на заеми	8 984	(1 000)	7 984
Начислени лихви	-	112	112
31 декември 2017	52 062	10 966	63 028

31. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Дружеството е осъществило следните сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци от финансова дейност:

- През 2018 г. Дружеството е извършило прихващания на насрещни вземания и задължения със свързани лица в размер на 48 633 хил. лв. и с несвързани лица в размер на 4 010 хил. лв.

32. Дивиденди

През 2018 г. са изплатени дивиденди на акционерите, притежаващи обикновени акции, от печалбата за 2017 г. в размер на общо 15 086 хил. лв., 0.063 лв. за 1 акция.

Данъкът върху дивидентите за физически лица и чуждестранни юридически лица от държави, различни от страни от ЕС и Споразумението за Европейското икономическо пространство, е в размер на 5% за 2018 г. и 2019 г., като данъкът се удържа от брутната сума на дивидентите.

33. Условни пасиви

Дружеството е предоставило гаранции по реда на чл. 240 от Търговския закон като член на ръководните и надзорни органи на Пароходство Българско Речно Плаване АД и Проучване и Добив на Нефт и Газ АД.

Дружеството е солидарен длъжник по следните договори за кредит:

- договор за кредитна линия, сключен между Банка ДСК ЕАД и Зърнени Храни България АД на стойност 4 033 хил. лв. към 31.12.2018 г. с погасителен план с краен срок 25 септември 2019 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 21 481 хил. лв.
- договор за кредит от 16.03.2011 г., сключен между Алфа Банк ЕАД и Слънчеви лъчи Провадия АД на стойност на 597 хил. евро (1 168 хил. лв.). Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 21 119 хил. лв.
- договор за кредит между УниКредит Булбанк АД и Зърнени храни грейн ЕООД от 13.12.2013 г. с настояща стойност на задължението 7 000 хил. лв.; Справедливата

стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 13 150 хил. лв.

Дружеството е поръчител по следните договори:

- договор за банков кредит №739/21.06.2013, сключен между Българска Банка за Развитие и Слънчеви лъчи Провадия АД в размер на – 9 815 хил. лева с погасителен план с краен срок 22.05.2023 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 46 504 хил. лв.
- договор за поръчителство с Българска Банка за Развитие към договор за заем с падеж на 21.05.2019 г., сключен със Зърнени храни Грейн ЕООД с общо салдо към края на периода в размер на 9 815 хил. лв. Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 18 148 хил. лв.
- договори за кредит между УниКредит Булбанк АД и България Ер Меинтананс ЕАД от 23.12.2015г. с настояща стойност на задължението 64 667 хил. лв. и падеж 31.12.2025 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 94 822 хил. лв.
- договори за кредит между УниКредит Булбанк АД и България Ер Меинтананс ЕАД от 1.11.2016 г. с настояща стойност на задължението 11 703 хил. лв. и падеж 30.09.2028 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 39 533 хил. лв.
- договори за кредит между Юробанк България АД и М Кар София ООД от 02.08.2016 г. с настояща стойност на задължението 23 370 хил. лв. и падеж 02.02.2029 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 23 470 хил. лв.
- договори за кредит между УниКредит Булбанк АД и Енергопроект АД от 11.08.2017 г. и с първо усвояване на 28.12.2018 г. с настояща стойност на задължението 1 125 хил. лв. и падеж 28.02.2026 г. Общ размер на заема 16 625 хил. лв.

Дружеството има сключен договор за издаване на банкови гаранции на дружества от групата с лимит 1 мил. лв. с падеж ноември 2019 г.

Дружеството е съдлъжник или поръчител на свои дъщерни дружества по кредити , отпуснати от ЦКБ АД на обща стойност – 28 493 хил. лв.

34. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност			
Предоставени заеми и депозити	9.1,11.1	187 200	-
Търговски и други вземания	12	46 849	-
Вземания от свързани лица	29	134 970	-
Пари и парични еквиваленти	13	68 798	-
Кредити и вземания			
Предоставени заеми и депозити	9.1,11.1	-	250 645
Търговски и други вземания	12	-	50 113
Вземания от свързани лица	29	-	134 832
Пари и парични еквиваленти	13	-	72 619
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			
Неборсови капиталови инструменти	9.2,11.3	12 490	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата			
Некотиран инструменти	9.3,11.2	192 123	141 432
Финансови активи на разположение за продажба			
Ценни книжа	9.4,11.5	-	12 490
Финансови активи, държани до падеж			
Облигации с фиксирана лихва	11.4	-	10 000
		642 430	672 131
Финансови пасиви	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Заеми	16	64 557	63 028
Търговски и други задължения	17	1 196	175
Задължения към свързани лица	29	161 895	148 937
		227 648	212 140

Вижте пояснение 4.15 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 36.

35. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по

категории на Дружеството вижте пояснение 34. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

35.1. Анализ на пазарния риск

35.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството, деноминирани главно в евро и щатски долари, излагат Дружеството на валутен риск.

За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева, и сключва форуърдни договори, които не противоречат на политиката на Дружеството за управление на риска. По принцип има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните парични потоци в чуждестранна валута. В случаите, когато сумите за плащане и получаване в определена валута се очаква да се компенсират взаимно, то тогава не се налага допълнително хеджиране.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск		Излагане на дългосрочен риск	
	Щатски долари хил. лв.	Евро хил. лв.	Щатски долари хил. лв.	Евро хил. лв.
31 декември 2018 г.				
Финансови активи	139	82 352	-	-
Финансови пасиви	(5)	(11 251)	-	(3 183)
Общо излагане на риск	134	71 101	-	(3 183)
	Излагане на краткосрочен риск	Излагане на дългосрочен риск	Щатски долари хил. лв.	Евро хил. лв.
31 декември 2017 г.				
Финансови активи	132	9 414	-	41 726
Финансови пасиви	-	-	-	(3 295)
Общо излагане на риск	132	9 414	-	38 431

Представената по-долу таблица показва чувствителността на нетния финансов резултат за периода след данъци и на другите компоненти на собствения капитал по отношение на финансовите активи и пасиви на Дружеството към курса на щатския долар и българския лев при равни други условия.

В таблицата се приема, че процентната промяна към 31 декември 2018 г. на курса на българския лев спрямо щатския долар е +/- 4.99 % (2017 г.: 7.78%). Тези проценти са определени на база на променливостта на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на вземанията и задълженията на Дружеството, държани към датата на финансовия отчет..

Ако курсът на българския лев спрямо щатския долар се увеличи/намали съответно с +/- 4.99% (2017 г.: +/- 7.78%), промяната ще се отрази по следния начин:

	Нетен финансов резултат след данъци за годината	Нетен финансов резултат след данъци за годината
	Увеличение	Намаление
	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2018 г.	(6)	6
31 декември 2017 г.	(9)	9

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Дружеството на валутен риск.

35.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2018 г. Банковите заеми на Дружеството с променлив лихвен процент не излагат Дружеството на съществен лихвен риск. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

35.1.3. Други ценови рискове

Дружеството е изложено и на други ценови рискове във връзка със следните преки инвестиции в дъщерни дружества и краткосрочни финансови активи, чийто акции се търгуват на Българска фондова борса - София:

- ЦКБ АД – дъщерно дружество;
- Проучване и Добив на Нефт и Газ АД – дъщерно дружество;
- Зърнени Храни България АД - дъщерно дружество

Инвестициите в акции на дъщерни дружества, търгуеми на Българската фондова борса - София се държат като дългосрочни и краткосрочни стратегически инвестиции. В съответствие с политиката на Дружеството не са извършвани специфични хеджиращи дейности във връзка с тези инвестиции. Дейността на тези дружества се наблюдава на регулярна база и контролът или значителното влияние върху тези дружества се използват, за да се поддържа стойността на инвестициите в тези дружества.

Краткосрочните финансови активи, описани по-горе, се държат с цел търговия на Българска фондова борса- София.

35.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирани средства и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Ценни книжа / финансови активи /	204 613	163 922
Предоставени заеми	187 200	250 645
Вземания от свързани лица	134 970	134 832
Търговски и други вземания	46 849	50 113
Пари и парични еквиваленти	68 798	72 619
Балансова стойност	642 430	672 131

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка. Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Дружеството по отношение на тези финансови инструменти.

35.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ

определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2018 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2018 г.	Краткосрочни		Дългосрочни
	До 6 месеца	До 12 месеца	От 2 до 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения към банки и други заеми	2 199	8 069	54 289
Задължения към свързани лица	108 059	32 928	20 908
Търговски и други задължения	1 196	-	-
Общо	111 454	40 997	75 197

Към 31 декември 2017 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2017 г.	Краткосрочни		Дългосрочни
	До 6 месеца	До 12 месеца	От 2 до 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения към банки и други заеми	5 119	5 847	52 062
Задължения към свързани лица	85 568	3 981	59 388
Търговски и други задължения	175	-	-
Общо	90 862	9 828	111 450

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата. Годишните лихвени плащания са в размер на 5 854 хил. лв. (2017 г.: 5 100 хил. лв.)

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски и други вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до 1 година месеца.

36. Оценяване по справедлива стойност

36.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти е представена в сравнение с тяхната балансова стойност към края на отчетните периоди в следната таблица:

Финансови активи	Към 31 декември 2018 г.		Към 31 декември 2017 г.	
	Справедлива стойност хил. лв.	Балансова стойност хил. лв.	Справедлива стойност хил. лв.	Балансова стойност хил. лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	204 613	204 613	141 432	141 432
	204 613	204 613	141 432	141 432

Следната таблица представя финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, в съответствие с йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия групира финансовите активи и пасиви в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в следните категории съобразно йерархията на справедливата стойност.

31 декември 2018 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи				
Акции, които не се търгуват борсово	-	-	204 613	204 613
Общо	-	-	204 613	204 613
31 декември 2017 г.				
Активи				
Акции, които не се търгуват борсово	-	-	141 432	141 432
Общо	-	-	141 432	141 432

През отчетните периоди не е имало трансфери между нива 1 и 2.

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

Акции, които не се търгуват борсово:

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки с акции на подобни дружества, коригирани за специфични фактори.

36.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2018 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2018 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
---------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------

Инвестиционни имоти:

- земи и сгради	-	-	35 831	35 831
-----------------	---	---	--------	--------

31 декември 2017 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
---------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------

Инвестиционни имоти:

- земи и сгради	-	-	35 831	35 831
-----------------	---	---	--------	--------

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Земя и сгради (Ниво 3)

Оценката по справедлива стойност се базира на приходния метод. Инвестиционните имоти не са преоценявани през 2018 г., защото стойността от 2017 се запазва.

37. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Дружеството определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници, които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики

на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2018	2017
	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	1 219 929	1 261 915
Капитал	1 219 929	1 261 915
+Дълг	244 450	232 072
- Пари и парични еквиваленти	(68 798)	(72 619)
Нетен дълг	175 652	159 453
Съотношение на капитал към нетен дълг	1:0.14	1:0.13

Съотношението през 2018 г. се увеличава спрямо 2017 г. поради увеличение на задълженията към свързани лица през периода. Дружеството е спазило условията във връзка със своите договорни задължения, включително поддържането на определени капиталови съотношения.

38. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали значителни коригиращи събития между датата на съставяне на финансовия отчет и датата на одобрението му от ръководство на 29 март 2019 г.

39. Одобрение на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен за публикуване от Управителния съвет на 29 март 2019 г.